

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก

KING'S PROJECT : THE NEW THEORY OF AGRICULTURE AS PERCEIVED BY
TECHNICAL AGRICULTURE STUDENTS OF PLANT SCIENCE IN RAJAMONGALA
INSTITUTE OF TECHNOLOGY PHITSANULOK CAMPUS

โดย

นายสัญญา บาลไธสง

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ร/พ. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

๘๕๕๖๓

ปีการศึกษา 2543

เลขที่..... 2543

เลขทะเบียน..... 40338

วัน, เดือน, ปี 1 ก.ย. 2544

b..... 11105710
i.....

บทคัดย่อปัญหาพิเศษ

ปีการศึกษา 2543

ชื่อเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขต
พิษณุโลก

King's Project : The New Theory of Agriculture as Perceived by Technical Agriculture
Students of Plant Science in Rajamongala Institute of Technology Phitsanulok Campus

ชื่อ – สกุล นายสัญญา บาลโรตง

สาขาวิชา เทคโนโลยีการเกษตร – การผลิตพืช

ภาควิชา วิศวกรรมเกษตร

คณะ วิศวกรรมศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์วันทนี โชติสกุล

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสถานภาพทั่วไป และความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก ปีการศึกษา 2543 จำนวน 123 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านต่าง ๆ คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการทำกิจกรรม ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ และด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 123 ชุด ได้รับกลับคืนจำนวน 121 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.3 และนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยมีดังนี้

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาเป็นเพศชาย อายุ 19 ปี ภูมิลำเนาอยู่จังหวัดอื่น ๆ ที่ไม่ใช่จังหวัดพิษณุโลก นับถือศาสนาพุทธ ระดับการศึกษาก่อนเข้าศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงส่วนใหญ่ คือ มัธยมศึกษาปีที่ 6 เกรดเฉลี่ยสะสมในภาคการศึกษาที่ 1 / 2543 อยู่ในช่วง 2.51 – 3.00 บัณฑิตส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รายได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของครอบครัวเฉลี่ยต่อปีอยู่ในช่วง 40,001 – 70,000 บาท ความต้องการหลังจากสำเร็จการศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ มีดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากอยู่ 2 รายการ คือ สามารถทำเป็นอาชีพเสริมได้ และสามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้ ตามลำดับ

ด้านการทำกิจกรรม นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากอยู่ 4 รายการ คือ ใช้ทรัพยากรในไร่นาเพิ่มมากขึ้น ใช้ประโยชน์จากที่ดิน แรงงาน และทุนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีกิจกรรมหลากหลายทั้งกิจกรรมเพิ่มรายได้และอาหารไว้บริโภคใช้สอยในครัวเรือน และทำให้เกิดความชำนาญและเกิดทักษะเพิ่มขึ้น ตามลำดับ

ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากอยู่ 1 รายการ คือ มีความอิสระในการทำงาน

ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากอยู่ 2 รายการ คือ ต้องใช้ความอดทน และต้องมีความรับผิดชอบสูง ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษา สถานศึกษาควรจะจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ให้นักศึกษาได้เกิดความรู้และประสบการณ์ตรง เกี่ยวกับการทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ อันจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเกษตรต่อไปภายใต้สภาพวิกฤตเศรษฐกิจในขณะนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรที่จะได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในสาขาวิชาอื่นบ้าง เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของแต่ละสาขา และนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการพิจารณาจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรตามแนว ทฤษฎีใหม่ต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็เพราะ ได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลหลายฝ่าย โดยเฉพาะ อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ ท่านอาจารย์วันทนี โชติสกุล ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่าในการช่วยเหลือ ให้คำแนะนำต่าง ๆ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องในการทำปัญหาพิเศษ และความช่วยเหลืออื่น ๆ อีกมากมายจากเจ้าหน้าที่ของภาควิชาครุศาสตร์เกษตรที่อำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้

ขอขอบคุณอาจารย์และนักศึกษา วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี ที่ให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือในการทดลองใช้แบบสอบถาม ขอขอบคุณอาจารย์และนักศึกษสาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก ที่ให้ความช่วยเหลือ และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องที่ไม่ได้กล่าวนามในที่นี้ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือในการดำเนินการทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ให้สำเร็จลงได้

ขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ครู อาจารย์ทุกท่าน ทั้งในอดีตและในปัจจุบัน ตลอดจนญาติพี่น้อง และเพื่อน ๆ ที่คอยช่วยเหลือ ทั้งเป็นกำลังใจ และช่วยเหลือด้านการเงิน จนงานวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สัญญา บาลไธสง

มีนาคม 2544

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	2
1.4 นิยามศัพท์.....	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 ความหมายของอาชีพเกษตร.....	4
2.2 เกษตรทฤษฎีใหม่.....	5
2.3 การประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่.....	10
2.3.1 ด้านเศรษฐกิจ.....	11
2.3.2 ด้านการทำกิจกรรม.....	11
2.3.3 ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ.....	12
2.3.4 ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ.....	13
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	15
3.1 ประชากร.....	15
3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	15
3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	15
3.2.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม.....	15

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.2.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม.....	16
3.2.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม.....	16
3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ.....	16
4 ผลการวิจัยและวิจารณ์.....	18
4.1 ผลการวิจัย.....	18
4.2 วิจารณ์ผล.....	25
5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	27
5.1 สรุป.....	27
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	28
บรรณานุกรม.....	29
ภาคผนวก.....	30
แบบสอบถาม.....	31

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 สถานภาพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก.....	18
2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านเศรษฐกิจ.....	21
3 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านการทำกิจกรรม.....	22
4 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ.....	23
5 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ.....	24

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

การทำการเกษตรเป็นวิถีชีวิตของเกษตรกรและชาวบ้านซึ่งส่วนใหญ่ผูกติดกับแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น น้ำฝน และแม่น้ำลำธารต่างๆ พื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่กว่า 70 %อยู่นอกเขตชลประทานทำให้เกษตรกรต้องอาศัยแหล่งน้ำธรรมชาติเพียงอย่างเดียวในการทำการเกษตรและในปัจจุบันการเสียดุลของระบบนิเวศได้ก่อให้เกิดความแปรปรวนของดินฟ้าอากาศฝนตกไม่สม่ำเสมอฝนตกทิ้งช่วง น้ำไหลบ่าเมื่อฝนตกหนัก อันเกิดจากสภาพป่าถูกทำลาย และเกิดสภาพแห้งแล้ง ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร และการบริโภคในครัวเรือน เกือบทุกภาคของประเทศ ระดับน้ำในแม่น้ำลำธารต่างๆลดต่ำลงจนบางแห่งแห้งขอดอันถือเป็นวิกฤตสำคัญของชาวชนบทของประเทศร่วมกัน

อาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพที่มีความสำคัญของประเทศไทยนับตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน เพราะว่า ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทยประมาณ 66.60% ประกอบอาชีพเกษตรกรรม (นพคุณ ศิริวรรณ, 2536 : 3) และน้ำเป็นปัจจัยที่สำคัญในการทำการเกษตร แต่ในสภาพปัจจุบันขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตร สังคมเกษตรในชนบทไม่มีความมั่นคง ขาดเสถียรภาพในระยะยาวต่อการดำรงชีวิตและเศรษฐกิจของชาวบ้าน มีรายได้ต่ำไม่พอเลี้ยงดูครอบครัว จึงทำให้เกิดการละทิ้งถิ่นฐานและพื้นที่ทำการเกษตร อพยพเข้ามาทำงานในสังคมเมืองมากขึ้น ประกอบกับทิศทางของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในปีที่ผ่านมามุ่งเน้นในด้านภาคอุตสาหกรรม พยายามพัฒนาประเทศให้เป็นเสี้ยวตัวที่ 5 ของเอเชีย โดยลืมไปว่าพื้นฐานของประเทศไทยเราเป็นประเทศเกษตรกรรม (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540 : 9) ด้วยเหตุนี้เองพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจึงได้พระราชทานแนวพระราชดำริ การแก้ไขปัญหาน้ำที่ทรงเรียกว่า ทฤษฎีใหม่ ขึ้นมาเป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการใช้ดินและน้ำ โดยเน้นให้มีการเป็นอยู่อย่างพอเพียง

จึงเห็นได้ว่าการพัฒนาประเทศนั้น จำเป็นต้องพัฒนาการเกษตรควบคู่ไปด้วย ทฤษฎีใหม่เป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ดีขึ้นได้ ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่จะศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก ต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการทำการเกษตร

ตามแนวทฤษฎีใหม่

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก ต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่

1.3 ขอบเขตของปัญหา

- ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2543 จำนวน 123 คน
- ขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้เก็บข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก ต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ในด้านต่าง ๆ คือด้านเศรษฐกิจ ด้านการทำกิจกรรม ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ และด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ

1.4 นิยามศัพท์

“การประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่” หมายถึง การทำการเกษตรไม่ว่าจะปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ตามทฤษฎีแห่งการใช้ดินและน้ำ และการบริหารพัฒนาการเกษตรแนวใหม่ ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานแก่พสกนิกร เพื่อแก้ไขปัญหาการทำการเกษตรที่ไม่ได้ผล ในเขตพื้นที่แห้งแล้งขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตรเพื่อให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

“ด้านเศรษฐกิจ” หมายถึง รายได้จากการประกอบอาชีพตามแนวทฤษฎีใหม่ เพื่อช่วยให้ความเป็นอยู่ และฐานะของผู้ประกอบอาชีพดีขึ้น

“ด้านการทำกิจกรรม” หมายถึง รูปแบบการทำกิจกรรม ซึ่งแต่ละกิจกรรมมีลักษณะที่เกื้อกูลกันตามแนวของเกษตรทฤษฎีใหม่

“ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ” หมายถึง แนวทางในการพัฒนาอาชีพ ในด้านการผลิตและการจัดการเพื่อให้มีความมั่นคงและมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น

“ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ” หมายถึง วิธีการ ลักษณะ รูปแบบ กระบวนการและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนที่ใช้ในการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

นำผลการวิจัยที่ได้เสนอสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรให้สอดคล้องกับแนวพระราชดำริในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครสวรรค์ ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

2.1 ความหมายของอาชีพเกษตร

จิตผกา ธนปัญญาวิชวงศ์ (2539 : 108) กล่าวว่า อาชีพเกษตรหมายถึงกิจกรรมหรือ กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การแปรรูปและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรซึ่งเป็น กระบวนการที่ได้มาจากการปฏิบัติงานในฟาร์มและนอกฟาร์ม

บุญเลิศ สะอาดสิทธิศักดิ์ และศักดิ์ชาย ไยหวัง (2533 : 1) ได้ให้ความหมายของอาชีพ เกษตรไว้ว่า การเกษตรคือ การปลูกพืชเลี้ยงสัตว์โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ ทรัพยากรทาง ธรรมชาติและทุนเพื่อให้ได้ผลผลิตทางการเกษตรที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต ของมนุษย์ ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรนี้เรียกว่า “เกษตรกร”

นพคุณ ศิริวรรณ (2536 : 13) ได้ให้ความหมายของการเกษตร หมายถึง ผลผลิตค่า สูงๆ ที่มนุษย์ผลิตขึ้นมา ซึ่งผลผลิตนั้นเกิดจากการใช้ประโยชน์จากที่ดิน และได้มีการปรับปรุงตัด แปลงสิ่งของธรรมชาติให้เจริญพัฒนาขึ้นมา จุดหมายปลายทางเพื่อให้ได้ผลผลิตทางด้านพืชและ สัตว์ตามที่มนุษย์ต้องการ จากข้อความดังกล่าวพอสรุปได้ว่าอาชีพเกษตรหมายถึง กิจกรรมชนิด หนึ่งของมนุษย์โดยมีจุดประสงค์ 2 ประการคือ เพื่อการผลิต และการควบคุมวิธีการใช้พืชและสัตว์ ไปในทางที่เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จะเห็นได้ว่าอาชีพเกษตรเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนซึ่งเป็นผล ให้ผู้ปฏิบัติงานการเกษตรต้องศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องของปัจจัยและกระบวนการต่างๆ เพื่อให้ได้ผลผลิตทั้งทางพืชและทางสัตว์ จนสามารถใช้ผลผลิตต่างๆเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด จะเห็นได้ว่าอาชีพเกษตรเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนซึ่งเป็นผลให้การปฏิบัติงานการเกษตรต้อง ศึกษาและทำความเข้าใจในเรื่องของปัจจัยและกระบวนการต่างๆ เพื่อให้ได้ผลผลิตทางพืชและ ทางสัตว์ จนสามารถใช้ผลผลิตต่างๆเหล่านั้นให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

2.2 เกษตรทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่ หมายถึง ทฤษฎีแห่งการใช้น้ำและการบริหารงานพัฒนาการเกษตรแนวใหม่ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาทางการเกษตร โดยเฉพาะพื้นที่ทำนาในเขตน้ำฝน ซึ่งโครงการได้ยึดถือเป็นหลักสำคัญต่อการพัฒนาการเกษตรต่อไปโดยจัดแบ่งพื้นที่ออกเป็น 4 ส่วน คือ พื้นที่สระน้ำ 30% พื้นที่ทำนา 30% พื้นที่ทำไร่ทำสวน 30% พื้นที่ที่อยู่อาศัย 30% (กรมวิชาการเกษตร, 2539 : 50)

ในการแบ่งพื้นที่ถือครองทางการเกษตร โดยเฉลี่ยแล้วเกษตรกรมีเนื้อที่ถือครองโดยประมาณ 10-15 ไร่ต่อครอบครัวโดยให้แบ่งพื้นที่ออกเป็นสัดส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ไร่ละ 30 พื้นที่เฉลี่ยประมาณ 3 ไร่ ใช้ทำการขุดสระเก็บน้ำไว้ใช้ในการเพาะปลูก โดยมีความลึก 4 เมตรซึ่งกักเก็บน้ำได้ 19,000 ลูกบาศก์เมตร โดยการรองรับน้ำฝนเกษตรกรจะสามารถนำน้ำไปใช้ในการเกษตรได้ตลอดทั้งปี ทั้งยังสามารถเลี้ยงปลาและปลูกพืชน้ำได้

ส่วนที่ 2 ไร่ละ 60 พื้นที่เฉลี่ยประมาณ 10 ไร่ เป็นพื้นที่ทำการเพาะปลูกพืชผลต่างๆ โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน คือ

ไร่ละ 30 ในส่วนที่ 1 ทำการปลูกข้าวมีพื้นที่ประมาณ 5 ไร่

ไร่ละ 30 ในส่วนที่ 2 ปลูกพืชไร่หรือพืชสวน ผักสวนครัว ตามแต่สภาพพื้นที่และสภาพของตลาดเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัวมีพื้นที่ประมาณ 5 ไร่

ส่วนที่ 3 ไร่ละ 10 ของพื้นที่ที่เหลือมีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 2 ไร่ จัดเป็นที่อยู่อาศัย ถนนหนทาง คันคูดินหรือคูคลอง ตลอดจนการปลูกพืชสวนครัว และเลี้ยงสัตว์ (กรมวิชาการเกษตร, 2539 : 24 - 25)

2.2.1 หลักการสำคัญของเกษตรทฤษฎีใหม่ คือ

- 1) เป็นรูปแบบการทำเกษตรที่เหมาะสมสำหรับเกษตรกรรายย่อยที่มีพื้นที่ทำกินน้อยประมาณ 15 ไร่
- 2) เกษตรกรสามารถทำการเกษตรเลี้ยงตนเองได้มีความเป็นอยู่แบบพอเพียง ในระดับชีวิตที่ประหยัดก่อน ทั้งนี้ต้องมีความสามัคคีในท้องถิ่น
- 3) มีการผลิตข้าวเพื่อบริโภคให้เพียงพอตลอดทั้งปี โดยยึดหลักที่ว่าทำนา 5 ไร่จะต้องมีข้าวไว้บริโภคภายในครอบครัวทั้งปี ซึ่งถือเป็นหลักสำคัญของเกษตรทฤษฎีใหม่
- 4) กำหนดจุดหมายเฉลี่ยโดยการใช้น้ำในฤดูแล้งประมาณ 1,000 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ต่อพื้นที่ทำการเกษตร 1 ไร่

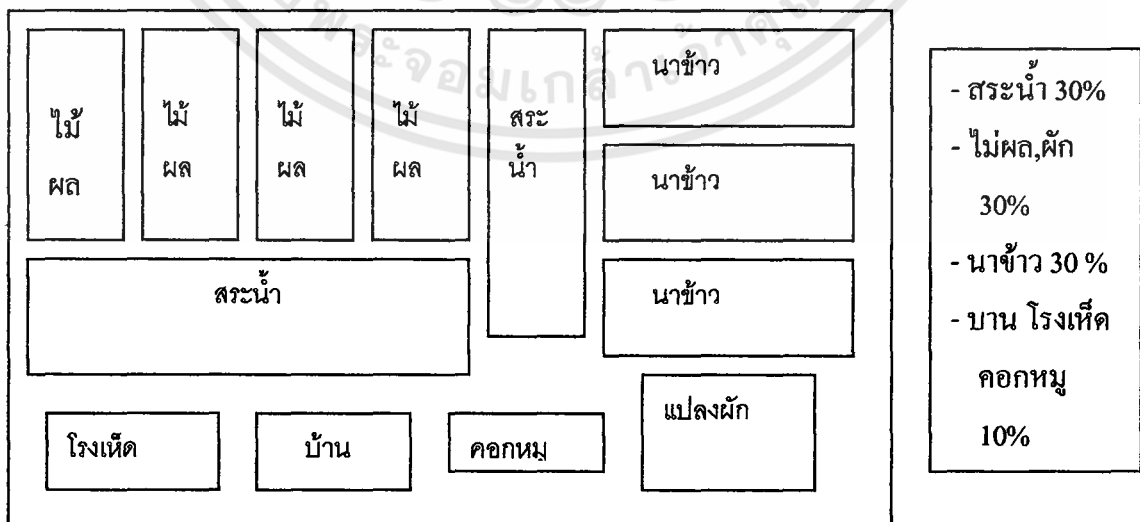
5) ถ้าไม่มีฝนตก 300 วัน ระดับของระดับน้ำลดลงวันละ 1 เซนติเมตร ดังนั้นทฤษฎีนี้จะสมบูรณ์ สระน้ำในไร่นาจะต้องมีประสิทธิภาพ โดยต้องมีแหล่งน้ำใหญ่มาเติม เกษตรทฤษฎีใหม่ แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 หลักสำคัญเพื่อให้เกษตรกรมีความพอเพียง สามารถพึ่งตนเองได้ ในระดับที่ประหยัดก่อน เป็นการสร้างความพอเพียงและสมดุลพอดีระหว่างคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ สระน้ำ นาข้าว แปลงพืชไร่ พืชสวน และที่อยู่อาศัย ในสัดส่วน 30 : 30 : 30 : 10 ตามลำดับ เพื่อให้เกษตรกรมีน้ำ มีข้าว มีปลา มีพืชผัก และผลไม้หลากหลาย สำหรับบริโภคในครอบครัวของตนเอง ได้ตลอดทั้งปี และมีรายได้เสริมจากการขายผลผลิต

ขั้นที่ 2 ให้เกษตรกรรวมพลังกันในรูปแบบกลุ่ม หรือสหกรณ์ ร่วมแรงกันในการผลิต การตลาด การเป็นอยู่ สุวีถีการ การศึกษา สังคม และศาสนา โดยมีหลักการคือ การใช้กระบวนการเรียนรู้ของกลุ่ม เพื่อสร้างกิจกรรมต่าง ๆ โดยความร่วมมือของหน่วยราชการ มูลนิธิหรือเอกชน เพื่อเพิ่มรายได้ ลดรายจ่ายให้กับเกษตรกร

ขั้นที่ 3 เป็นการติดต่อร่วมมือกับแหล่งเงิน ธนาคาร ธุรกิจเอกชน และกับแหล่งพลังงาน ตั้งและบริหารโรงสี ในเรื่องของการตลาดตั้งและบริหารร้านสหกรณ์ และช่วยการลงทุนในเรื่องของการผลิตความเป็นอยู่ตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านสุวีถีการ การศึกษา สังคมและศาสนา ทั้งนี้ เกษตรกร ธนาคาร และบริษัทจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน คือเกษตรกรจะขายข้าวในราคาที่สูง ไม่ถูกกดราคา ธนาคารกับบริษัทซื้อข้าวในราคาที่ต่ำ โดยจะเป็นร้านสหกรณ์ ร้านขายส่ง และธนาคารกับบริษัทก็จะสามารถกระจายบุคลากร ได้อีกด้วย

แผนผังการแบ่งพื้นที่ 15 ไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.2 วัตถุประสงค์หลักในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ คือ

1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรในชุมชนมีกระบวนการเรียนรู้ และร่วมมือกันในการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในไร่นาของตนเอง อันก่อให้เกิดการทำไร่นาสวนผสม และการเกษตรแบบผสมผสาน ที่สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้อย่างพออยู่พอกินตลอดทั้งปี และยังเอื้ออำนวยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูสภาพแวดล้อมควบคู่กับการสืบสานวิถีชีวิต และวัฒนธรรมที่ยั่งยืน

2) มุ่งเชื่อมประสานการเรียนรู้ทรัพยากรและความร่วมมือจากภาครัฐ ภาคธุรกิจ เอกชน ภาควิชาการและสื่อมวลชน ให้มีการสนับสนุนให้เกิดการรณรงค์พัฒนาแหล่งน้ำสนับสนุนให้เกษตรกรประสบความสำเร็จ ตามแนวทางและวิธีการดำเนินงานทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ (กรมวิชาการเกษตร, 2539 : 40)

2.2.3 ในการดำเนินงานเกษตรทฤษฎีใหม่ให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของกิจกรรมที่เกษตรกรปฏิบัติ คือ

1) การปลูกพืช ควรปลูกพืชอะไร จึงจะเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ภูมิอากาศ และความต้องการของผู้บริโภค

2) การตลาด การติดต่อประสานงานติดต่อตลาดเพื่อรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร

3) การใช้ทรัพยากร สนับสนุนให้ใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.2.4 การทำเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริควรคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) การคัดเลือกประชาชน ต้องพิจารณาถึงความจำเป็นและความพร้อมของประชาชน คือ ต้องมีความขยันหมั่นเพียร มีความตั้งใจ มีที่ดินเป็นของตนเอง มีทุนในการดำเนินงานบ้าง มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตร และมีความพร้อมในการที่จะรับวิทยาการใหม่ๆ มีความสามารถในการถ่ายทอดวิธีการดำเนินงานให้กับบุคคลที่สนใจ

2) การคัดเลือกพื้นที่ จะต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติของดิน สภาพความเป็นกรดเป็นด่าง ความสามารถในการอุ้มน้ำ การขุดสระในพื้นที่ทำการเกษตร

3) สนับสนุนให้มีกิจกรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคีภายในกลุ่มเดียวกัน และระหว่างกลุ่ม โดยดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

4) ดำเนินกิจกรรมโดยสนับสนุนให้ประชาชนพื้นที่เป้าหมายรวมกลุ่มทำกิจกรรม

5) สนับสนุนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยให้เป็นไปตามความสมัครใจตามภูมิปัญญาชาวบ้าน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนในลักษณะของวนเกษตร ไร่นาสวนผสม และเกษตรผสมผสาน เพื่อให้สอดคล้องเป็นไปตามลักษณะตามธรรมชาติที่เหมาะสมอันจะนำไปสู่การพึ่งตนเองได้

6) ในการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่จะต้องเข้าใจทฤษฎีตามแนวพระราชดำริเป็นอย่างดี

2.2.5 การทำการเกษตรทฤษฎีใหม่จะใช้กับเกษตรกรที่มีที่ทำกินน้อยแปลง โดยคำนึงถึง

1) ให้เกษตรกรมีความพอเพียงเลี้ยงตนเองได้
2) มีการผลิตข้าวบริโภคเพียงพอตลอดทั้งปี โดยถือว่าครอบครัวหนึ่งทำนา 5 ไร่ จะมีข้าวพอกินตลอดทั้งปีซึ่งถือเป็นหลักสำคัญของทฤษฎีนี้

3) ต้องมีหลักว่าต้องมีน้ำ 1,000 ลูกบาศก์เมตรต่อไร่ ฉะนั้น 5 ไร่ต้องมีน้ำ 50,000 ลูกบาศก์เมตร แต่ละแปลง (15 ไร่) ปลูกพืชไร่หรือไม้ผล 5 ไร่ ทำนา 5 ไร่ (เท่ากับ 10 ไร่) จะต้องมีน้ำ 10,000 ลูกบาศก์เมตรต่อปี

4) อุปสรรคที่สำคัญที่สุดคือ ธรรมชาติที่ได้น้ำที่เติมน้ำได้เต็มเพียงปีละ 1 ครั้ง จะมีการระเหยวันละ 1 เซนติเมตรโดยเฉลี่ย ในวันที่ฝนไม่ตกหมายความว่า ในปีหนึ่งถ้านับวันแห้งแล้ง 300 วัน ระดับน้ำของสระจะลดลงประมาณ 3 เมตร จึงต้องมีการเติมน้ำเพื่อที่จะให้มีเพียงพอสำหรับใช้

5) ต้องมีแหล่งน้ำเดิม สำหรับวัดมงคลชัยพัฒนาได้สร้างอ่างเก็บน้ำ 800,000 ลูกบาศก์เมตร สำหรับพื้นที่ 3,000 ไร่ เมื่อตั้งศูนย์ที่วัดมงคลชัยพัฒนาสำเร็จแล้วเกษตรกรก็เริ่มเข้าใจในวิธีการจึงให้ดำเนินการในที่ดินของตนเองเมื่อได้ผลก็เริ่มขึ้นที่สอง คือให้เกษตรกรรวมพลังในกลุ่มหรือสหกรณ์เพื่อ

- การผลิต (พันธุ์พืช เตรียมดิน ซลประทาน ฯลฯ)
- การตลาด (ลานตากข้าว ยุ้งฉาง เครื่องสีข้าว การจำหน่ายผลผลิต)
- การเป็นอยู่ (อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค)
- สวัสดิการ (สาธารณสุข เงินกู้)
- การศึกษา (โรงเรียน ศูนย์การศึกษา)
- สังคมและศาสนา

6) ปัญหาอีกข้อหนึ่งคือ การลงทุนค่อนข้างสูง เกษตรกรต้องได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก โดยติดต่อร่วมมือกับแหล่งเงินทุน (ธนาคาร) และแหล่งพลังงาน (บริษัทน้ำมัน) ตั้งและบริหารโรงสี ร้านสหกรณ์ ช่วยในการลงทุน ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งทั้งฝ่ายเกษตรกรและฝ่ายธนาคารกับบริษัทจะได้ประโยชน์ร่วมกันคือ

- เกษตรกรขายข้าวได้ในราคาสูง (ไม่ถูกกดราคา) ธนาคารและบริษัทซื้อข้าวในราคาต่ำ (ซื้อข้าวเปลือกโดยตรงจากเกษตรกร และนำมาสีเอง)
- เกษตรกรซื้อเครื่องบริโภคอุปโภคในราคาที่ต่ำ (ร้านสหกรณ์ขายในราคาขายส่ง)
- ธนาคารกับบริษัทจะสามารถกระจายบุคลากร (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540 : 6-7)

อภิพรธ พุกภักดี (2541 : 79) กล่าวถึงพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชดำริเกี่ยวกับการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ของไร่นาสวนผสม ดังต่อไปนี้

1. แหล่งน้ำในการทำการเกษตร การเลี้ยงสัตว์ และการปลูกพืช น้ำจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง การพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาย่อมมีความจำเป็น เกษตรกรมีหน้าที่เก็บกักน้ำในไร่นา โดยการขุดสระน้ำเพื่อใช้ในการเลี้ยงสัตว์ การปลูกพืช และยังใช้แหล่งน้ำในการเลี้ยงปลา

2. ผลผลิตจากพืชชนิดต่างๆในไร่นาเกษตรกรโดยเกษตรกรทำการเพาะปลูกข้าว ไร่บริโภค และส่วนที่เหลือขายเป็นรายได้ของเกษตรกร การปลูกพืชไร่ พืชสวน ในพื้นที่ที่ทำการเกษตรก็สามารถเก็บเกี่ยวได้ตลอดทั้งปี

3. การเลี้ยงสัตว์และการปลูกพืชทำให้เกิดประโยชน์ในการที่พืชและสัตว์สามารถเกื้อกูลกัน กล่าวคือ เศษวัสดุที่เหลือจากพืชสามารถนำมาให้สัตว์กินได้ การเลี้ยงสัตว์เป็นกิจกรรมที่เกษตรกรได้รายได้เพิ่มนอกเหนือจาก การปลูกพืช ในพื้นที่บริเวณสระน้ำ ร่องสวน และคูคลองตามธรรมชาติไม่เพียงพอกแก่การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ และใช้ในการบริโภคอุปโภคภายในครัวเรือน ดังนั้นจึงควรมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่รองรับไว้เติมน้ำในฤดูแล้งแก่สระน้ำในไร่นาของเกษตรกร เช่น น้ำจากเขื่อน สระน้ำขนาดใหญ่ ฝ่ายทดน้ำ และแหล่งน้ำธรรมชาติ

2.2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ คือ

1) แนวคิดเกี่ยวกับการพึ่งตนเอง ทฤษฎีใหม่เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนางานการจัดการที่ดินและน้ำ เพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นทฤษฎีที่มุ่งช่วยให้เกษตรกรรายย่อยที่สามารถประกอบอาชีพเกษตรให้ได้ผล เพียงพอที่จะเลี้ยงตนเอง เป็นทฤษฎีที่มุ่งให้เกษตรกรแก้ไขปัญหาค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตด้วยการพึ่งตนเอง

2) แนวความคิดกับความอิสระ ทฤษฎีใหม่เป็นทฤษฎีที่มุ่งช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรกรรม และความเสียหายของพืชผล อันเนื่องมาจากความแปรปรวนของดินฟ้าอากาศ ซึ่งเป็นปัญหาหลักที่เกษตรกรจำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่น ดังนั้นทฤษฎีใหม่จึงมีส่วนร่วมให้เกษตรกรสามารถเลี้ยงตนเองได้

3) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ทฤษฎีใหม่เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการบริหารจัดการที่ดิน น้ำ โดยอาศัยหลักวิชาการเข้ามาช่วย เพื่อให้เกษตรกรนำไปใช้ประโยชน์ได้ ประโยชน์สูงสุดในการดำรงชีวิต

4) แนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินงาน ต้องอาศัยคุณสมบัติหลายประการ คือ

- ความขยัน ความอดทน การนำทฤษฎีใหม่ไปใช้มีข้อเสนอแนะว่า นอกจากจะดูความเหมาะสมกับปัจจัยสิ่งแวดล้อมแล้ว เกษตรกรต้องมีความอดทน มีความขยันไม่เกียจคร้าน จึงจะประสบความสำเร็จ

- ความสามัคคีและการรวมกลุ่ม เป็นคุณสมบัติที่จำเป็นปรากฏในทฤษฎีใหม่ในขั้นที่สอง ทำให้เกษตรกรรวมพลังในรูปกลุ่ม หรือสหกรณ์ ร่วมมือร่วมใจในการช่วยเหลือกันทำให้เกิดความสามัคคี

- ความใฝ่รู้ในการแสวงหาความรู้และการศึกษาข้อมูลความรู้ ในการทำการเกษตร ทฤษฎีใหม่ควรศึกษาสภาพดิน ปรัชญาเจ้าหน้าที่และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อที่จะสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องและเหมาะสม

- การอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูล ในการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่เพื่อให้สามารถเลี้ยงตนเองได้อย่างพอเพียงนั้น มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการเลี้ยงสัตว์ที่เกื้อกูล เช่น การเลี้ยงไก่ เป็ด หมู บริเวณขอบสระน้ำ หรือบริเวณบ้านเพื่อใช้เป็นอาหารของปลา การอยู่ร่วมกันอย่างเกื้อกูลทำให้เกิดประโยชน์ด้วยกันทุกฝ่าย

5) แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา ทฤษฎีใหม่เป็นทฤษฎีที่เป็นไปตามลำดับขั้นตอน คือเมื่อทำทฤษฎีใหม่ในขั้นที่หนึ่งแล้วก็สามารถทำทฤษฎีใหม่ในขั้นที่สองได้ ซึ่งจะทำได้สมบูรณ์กว่าการทำทฤษฎีใหม่ในขั้นที่หนึ่ง เมื่อทำทฤษฎีใหม่ในขั้นที่สองได้แล้วก็สามารถพัฒนาไปทำทฤษฎีใหม่ในขั้นที่สามจึงจะเป็นทฤษฎีที่เหมาะสมและสมบูรณ์แบบ

6) แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม โดยการร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน สังคมและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ องค์กร เอกชน ตลอดจนสมาชิกในชุมชนทำให้เกิดการพัฒนาที่สูงขึ้น

7) แนวความคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ทฤษฎีใหม่จะต้องดูความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและปัจจัยต่างๆ หากสภาพภูมิประเทศไม่เหมาะสมในการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ต้องหาหนทางอื่นที่เหมาะสมต่อไป หรือหากดำเนินการงานเกษตรกรรมอื่นหรือปลูกไม้ผลที่ได้ผลอยู่แล้วก็ไม่ควรที่จะปรับเปลี่ยนมาทำการเกษตรทฤษฎีใหม่เพราะไม่มีความจำเป็น ดังนั้นการประยุกต์ใช้ความรู้ใดๆ ต้องดูให้เหมาะสมกับความต้องการ ความจำเป็น สภาพแวดล้อม และปัจจัยต่างๆ มิใช่เพียงเห็นว่าเป็นทฤษฎีที่ได้รับความนิยมก็จะลงมือทำเพียงอย่างเดียว

แนวคิดทั้ง 7 ประการนี้เป็นแนวคิดที่อยู่พร้อมในทฤษฎีใหม่ หากการเกษตรกรดำเนินตามทฤษฎีนี้ก็ย่อมที่จะเกิดการพัฒนา และประสบความสำเร็จในอาชีพเกษตร (ทิสนา แจมมณี, 2541 : 80)

2.3 การประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่

ทฤษฎีใหม่เป็นทฤษฎีที่ว่าด้วยการจัดการน้ำและพื้นที่ในการทำการเกษตรให้เกิด

ประโยชน์สูงสุดที่ในหลวงทรงพระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยเพื่อแก้ปัญหาการทำการเกษตรที่ไม่ได้ผล เมื่อเกษตรกรได้ลงมือปฏิบัติตามแนวของเกษตรทฤษฎีใหม่แล้วทำให้มีความเป็นอยู่ที่ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขึ้น สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้อย่างไม่เดือดร้อน และต่อไปนี้ คือตัวอย่างของเกษตรกร ที่ได้ประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่แล้วประสบความสำเร็จในด้านของเศรษฐกิจ ด้านกิจกรรม ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ และความยากง่ายในการประกอบอาชีพ ดังนี้

2.3.1 ด้านเศรษฐกิจ

ในการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่นั้นในระยะแรกเกษตรกรควรพยายามเน้นทำกิจกรรมที่เพิ่มรายได้เป็นหลักซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้ต่อเนื่องเป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี

-รายได้รายวัน ได้แก่ การปลูกผักต่างๆ เช่น ผักบุ้ง จิง ข่า ตะไคร้ กระเพรา หรือการเลี้ยงสัตว์ปีกที่ให้ผลผลิตเป็นไข่ เช่น ไก่ เป็ด นกกระทา ซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้ประจำวันเพื่อนำไปเลี้ยงครอบครัวได้

-รายได้รายสัปดาห์ ได้แก่ ไม้ดอกไม้ประดับ ผักบางชนิดเช่น ชะอม กระถิน และผักกินใบ

-รายได้ประจำเดือนหรือตามฤดูกาล 2 - 3 เดือน ได้แก่การทำนา การทำพืชไร่ การปลูกผัก การเลี้ยงสัตว์

-รายได้รายปี ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชไร่อายุยาวเช่น มันสำปะหลัง อ้อย การเลี้ยงสัตว์ใหญ่เช่น โคเนื้อ โคนม สุกร เป็นต้น (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540 : 28)

สำหรับเกษตรกรที่เป็นตัวอย่างในด้านนี้ได้แก่

บุญ สนิทผล เดิมมีอาชีพทำนาเพียงอย่างเดียวต้องประสบกับภาวะฝนแล้งทำให้ขายขาดรายได้และเป็นหนี้จำนวนมากต่อมาได้เข้าร่วมกลุ่มสหกรณ์ประมงน้ำจืดอำเภอท่าตะโกจึงได้ขุดบ่อเลี้ยงปลาโดยใช้ทุนของสหกรณ์และยังใช้ขอบบ่อปลูกไม้ผลและพืชผักต่างๆทำให้มีรายได้จากขายปลา ผลไม้ พืชผัก อีกทั้งยังลดค่าใช้จ่าย โดยนำมาบริโภคภายในครอบครัว เงินที่เหลือก็ส่งหักหนี้สินได้บ้าง ซึ่งต่อมาได้ขยายจำนวนไม้ผล ทำให้มีผลผลิตจำหน่ายและบริโภคตลอดทั้งปี ทั้งยังปลดเปลื้องหนี้สินที่มีอยู่จนหมดสิ้น ครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

เจริญ ทิพย์มาตย์ เป็นคนจังหวัดร้อยเอ็ด เดิมทีมีอาชีพทำนาเพียงอย่างเดียวมีความเสี่ยงต่อการลงทุนและรายได้ ซึ่งการทำนาข้าวในแต่ละปีที่ผ่านมาไม่มีความแน่นอนและไม่มั่นคง จึงได้ทำการปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำไร่ นาสวนผสมเพื่อเป็นรายได้เสริมจากการทำนา ซึ่งจากการที่ได้ทำการเกษตรในรูปแบบของไร่ นาสวนผสมทำให้มีรายได้หลายทาง มีงานทำตลอดทั้งปี มีผลผลิตหลากหลาย ทำให้เกิดรายได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น และผลผลิตที่ได้สามารถนำมาบริโภคและนำไปขายได้ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540 : 51,78)

2.3.2 ด้านการทำกิจกรรม

สำหรับเกษตรกรที่เป็นตัวอย่างในด้านนี้ได้แก่

ชั้น ปานนิล เดิมทำนาเพียงอย่างเดียว มีรายได้ไม่แน่นอน จึงได้ปลูกผักสวนครัวบาง

ชนิดเพื่อเสริมรายได้ แต่บางปีก็ประสบปัญหาจากภัยธรรมชาติและปัจจัยการผลิต ยางมาแมลงมีราคาแพง จึงเกิดความคิดว่า พื้นที่ที่มีอยู่สามารถที่จะปลูกพืชชนิดอื่น ๆ ได้อีก เมื่อได้รับฟังข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ และคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในเรื่องของการทำเกษตรทฤษฎีใหม่จึงได้ทำการปรับปรุงพื้นที่ โดยลดพื้นที่ปลูกข้าวลง แล้วขุดบ่อเลี้ยงปลา ทำสวนผลไม้ ปลูกผัก และปลูกยาสูบ บนพื้นที่ที่ว่าง เพื่อให้มีผลผลิตหลายอย่างทดแทนกันยามประสบภัยธรรมชาติ ซึ่งจากการทำกิจกรรมหลาย ๆ อย่างนี้เอง ทำให้มีผลผลิตที่ต่อเนื่องสลับกันไปทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น มีการใช้แรงงานอย่างสม่ำเสมอทั้งปี

อานวย สิงห์สาทร เกษตรกร อำเภอหนองหาร จังหวัดอุดรธานี กล่าวว่าตนจบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีอาชีพทำนาเพียงอย่างเดียว ซึ่งจากการปลูกพืชเพียงชนิดเดียวทำให้มีรายได้ไม่คุ้มกับการลงทุน และพื้นที่ สามารถผลิตกิจกรรมอื่น ๆ ได้หลายชนิด จึงคิดที่จะปรับปรุงพื้นที่ โดยหารือกกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจึงได้ลดพื้นที่ปลูกข้าวลง ขุดบ่อปลา ปลูกไม้ผลบริเวณคันบ่อและเลี้ยงสัตว์คือ ไก่ สุกร ปลา ซึ่งมูลไก่ นำมาใช้ในสวนไม้ผลเพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยและเป็นการปรับปรุงดินให้ดีขึ้นด้วย ซึ่งการทำเกษตรแบบผสมผสานเป็นการใช้ทรัพยากร ดิน พุณ และแรงงานที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

แดน สุตสมบูรณ์ เดิมปลูกพืชชนิดเดียวมีรายได้ไม่คุ้มทุน โดยเฉพาะการทำนา จึงได้ลดพื้นที่การทำนามาขุดบ่อเลี้ยงปลา และได้สร้างแปลงปลูกหม่อนเลี้ยงไหม สร้างโรงเรือนเลี้ยงไก่บนบ่อปลา พื้นที่รอบๆก็ปลูกไม้ผลหลายชนิดพื้นที่ว่างที่เหลือก็ปลูกผักสวนครัว และยังเลี้ยงปลาในนาข้าวอีกด้วย ซึ่งกิจกรรมแต่ละอย่างมีความเกี่ยวเนื่องสนับสนุนกันทำให้ลดรายจ่ายปัจจัยการผลิตลงได้มากมีการใช้ประโยชน์จากพื้นที่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ผลผลิตที่ได้มีความสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาตลอดปี ผลผลิตนำมาบริโภคภายในครอบครัวและนำไปขายเป็นการเพิ่มรายได้อีกทาง (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540 : 57,63,73)

จะเห็นได้ว่าการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่นั้นกิจกรรมแต่ละกิจกรรมจะเกื้อกูลซึ่งกันและกันแล้วในระยะยาวเป็นการสร้างความสมดุลทางธรรมชาติ ทำให้เกิดระบบนิเวศน์เกษตรชุมชนดีขึ้นเนื่องจากระบบการผลิตที่มีไม้ผล ไม้ยืนต้นตลอดจนพืชแซมและพืชคลุมดินจะช่วยสร้างระบบนิเวศน์เกษตรด้านบรรยากาศและป้องกันการสูญเสียมูลความอุดมสมบูรณ์ของดิน

2.3.3 ความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

ในการทำการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่นั้น เป็นอาชีพที่อิสระไม่ขึ้นตรงต่อใคร เกษตรกรต้องเป็นคนที่มีความรับผิดชอบในตัวเอง เป็นคนขยัน จึงจะประสบความสำเร็จได้ ซึ่งในขั้นแรกนั้นเกษตรกรต้องทำการจัดสรรพื้นที่ที่ใช้ในการทำการเกษตรให้เกิดประโยชน์มากที่สุดเพื่อที่จะ

ก่อให้เกิดรายได้ที่สามารถที่จะเลี้ยงตนเอง และครอบครัวได้อย่างไม่เดือดร้อนมีความเป็นอยู่ที่พอเพียง ซึ่งเมื่อเกษตรกรทำได้ในขั้นที่หนึ่งแล้วก็จะนำไปสู่การทำทฤษฎีใหม่ในขั้นที่สองเพื่อที่จะทำให้มีการรวมพลังกันในรูปของ กลุ่มหรือสหกรณ์ ร่วมแรงร่วมมือกันในด้านต่าง ๆ คือ การผลิต เช่น การผลิต การตลาด การเป็นอยู่ สุวีถีการ การศึกษา สังคมและศาสนา เช่น เรื่องพันธุ์ การจำหน่ายผลผลิต และเกี่ยวกับการสาธารณสุข โดยที่แต่ละด้านที่ได้กล่าวมาจะได้รับความร่วมมือจากทางหน่วยงานของทางราชการ และ มูลนิธิ หรือหน่วยงานเอกชน ซึ่งเมื่อเกษตรกรได้มีการรวมกลุ่มกันแล้วก็จะสามารถที่จะเข้าไปสู่ขั้นที่สามได้ โดยที่ขั้นที่สามจะมีการติดต่อร่วมมือกับแหล่งเงินทุน (ธนาคาร) และกับแหล่งพลังงาน เพื่อที่จะตั้งและบริหาร โรงสี ตั้งและบริหารสหกรณ์ ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้เพื่อให้ทั้งเกษตรกรและหน่วยงานต่าง ๆ ได้รับความประโยชน์ด้วยกันทั้งสองฝ่าย เช่น เกษตรกรขายข้าวและผลผลิตทางการเกษตรในราคาที่ไม่ถูกกดราคา , เกษตรกรซื้อเครื่องอุปโภคในราคาที่ต่ำ , ทางธนาคารและบริษัทจะสามารถที่จะกระจายบุคลากรได้อย่างทั่วถึง , เกษตรกรถือครองที่ดินและดำรงชีวิตครอบครัวอย่างพอมือพอกิน และ ลดปัญหาการละทิ้งถิ่นที่อยู่ และลดปัญหาในชุมชนเมือง ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับสภาพภูมิประเทศและสภาพแวดล้อมของแต่ละท้องถิ่นด้วย จึงจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด (กรมพัฒนาที่ดิน, 2541 : 18 – 25)

2.3.4 ความยากง่ายในการประกอบอาชีพ

กรมส่งเสริมการเกษตร (2540 : 14) กล่าวว่า ในการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่นั้น เกษตรกรก็มีความสำคัญเหมือนกันจึงต้องมีการคัดเลือกเกษตรกร ซึ่งในการคัดเลือกลักษณะต้องพิจารณาจากความเป็นและความพร้อมของประชาชน ต้องมีความขยันหมั่นเพียร มีความตั้งใจ มีที่ดินเป็นของตนเอง มีทุนในการดำเนินการบ้างพอสมควร มีความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ เกษตร เต็มใจและพร้อมรับวิทยาการใหม่ๆ มีความสามารถในการถ่ายทอดวิธีการดำเนินงานให้กับประชาชนที่มีความสนใจ

พงษ์พันธ์ คำวงษ์ (2542 : 8) กล่าวว่า ในการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ให้ประสบความสำเร็จนั้นเกษตรกรควรมีคุณสมบัติ คือเกษตรกรควรเป็นคนขยันขันแข็ง กระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์ ยอมรับ การเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ มีแนวความคิดเชิงธุรกิจ ติดตามความเคลื่อนไหวของราคา ชนิด ผลผลิตการเกษตร และการตลาดอยู่เสมอ มีแรงงานเพียงพอในการทำไร่ นา สวนผสม เกษตรกรควรมีความรู้ ความสามารถ และทักษะการวางแผน การจัดการทรัพยากร ด้านแรงงาน เวลา และกิจกรรมการผลิตได้เป็นอย่างดี

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุรศักดิ์ ม่วงมูล (2542 : 30) ได้ทำการวิจัยเรื่องความเข้าใจของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์ เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2542 ต่อการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยมีขอบเขตการวิจัยเฉพาะนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2542 โดยมุ่งเน้นเฉพาะนักศึกษาที่ผ่านการเรียนรู้เกี่ยวกับการเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน 66 คน ประกอบด้วยนักศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช จำนวน 15 คน สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตสัตว์ จำนวน 41 คน และสาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร จำนวน 10 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ความเข้าใจเกี่ยวกับสระน้ำของเกษตรทฤษฎีใหม่ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 77.72) มีความเข้าใจว่า การมีแหล่งเก็บกักน้ำในไร่นาเป็นสิ่งสำคัญในการทำการเกษตร

ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่ของเกษตรทฤษฎีใหม่ ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 66.53) มีความเข้าใจว่าพื้นที่ที่เคยปลูกไม้ยืนต้นที่ให้ผลคุ้มค่าก็ควรดำเนินการต่อไป ไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนมาทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการปลูกพืช ที่อยู่อาศัย และการเลี้ยงสัตว์ ของเกษตรทฤษฎีใหม่ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 79.06) มีความเข้าใจว่าการเลี้ยงสัตว์น้ำ และสัตว์บก ต้องให้มีความเหมาะสมกับแรงงานและพื้นที่ที่เหลือ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก ปีการศึกษา 2543 ซึ่งมีนักศึกษาทั้งหมดจำนวน 123 คน

3.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมา 1 ชุดเพื่อเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

3.2.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามซึ่งได้ศึกษามาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาวัตถุประสงค์ของปัญหาการวิจัย
2. กำหนดประเด็นและแบ่งข้อคำถามออกเป็นหมวดหมู่ โดยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ประสงค์

3. ศึกษาและพัฒนารูปแบบของข้อคำถาม ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่กำกวม
4. ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ตาม

ลักษณะของแบบสอบถามมีดังนี้คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม (ปลายปิด) เกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ภูมิภาค อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม (ปลายเปิด) เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก ซึ่งแบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ด้านเศรษฐกิจ

- ด้านการทำกิจกรรม
- ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ
- ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ

ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า เป็น 3 ระดับคือ มาก ปานกลาง และน้อย มีเกณฑ์การให้คะแนนมาตราส่วนประมาณค่าเป็น 3 ระดับดังนี้

- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นมาก
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นปานกลาง
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นน้อย

3.2.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out)

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2543 จำนวน 20 ชุด เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไข

3.2.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์จากภาควิชาครุศาสตร์เกษตร ถึงผู้อำนวยการ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลกเพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ จำนวน 123 ชุด และรวบรวมข้อมูลส่งกลับคืนให้กับผู้วิจัยทาง ไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 121 ชุดคิดเป็นร้อยละ 98.37

3.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม ไปแจกแจงความถี่แล้วนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ดังนี้

1. การหาค่าร้อยละใช้วิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 1

$$\text{สูตรร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

กำหนดให้

X = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อ

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

2. การหาค่าคะแนนเฉลี่ย วิเคราะห์ข้อมูลในตอนต้นที่ 2

$$\text{สูตรค่าเฉลี่ย} \mu = \frac{\sum fx}{N}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนดให้

μ = ค่าคะแนนเฉลี่ย

x = คะแนนที่กำหนด (3,2,1)

f = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนั้น

N = จำนวนประชากร

ค่ามาตรฐานที่ใช้ในการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็น คือ (ประกอบ กรรณสูตร, 2535 : 108)

2.50 - 3.00	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมาก
1.50 - 2.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
1.00 - 1.49	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อย

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในตอนที่ 2

$$\text{สูตรค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน } \sigma = \sqrt{\frac{N \sum fx^2 - (\sum fx)^2}{N^2}}$$

กำหนดให้

σ = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

\sum = ผลรวม

f = ความถี่คะแนนแต่ละชั้น

x = คะแนนที่กำหนด (3,2,1)

N = จำนวนประชากร

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์

4.1 ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติได้ผลการวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก

ตารางที่ 1 สถานภาพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก

รายการ	จำนวนคน (N=121)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	74	61.2
หญิง	47	38.8
อายุ		
18 ปี	13	10.8
19 ปี	39	32.2
20 ปี	28	23.1
21 ปี	10	8.3
มากกว่า 21 ปี	31	25.6
น้อยที่สุด 18 ปี มากที่สุด 25 ปี อายุเฉลี่ย 20.97 ปี		
ภูมิภาค		
พิษณุโลก	48	39.7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน (N=121)	ร้อยละ
จังหวัดอื่น	73	60.3
นับถือศาสนา		
พุทธ	117	96.7
คริสต์	4	3.3
ระดับการศึกษาก่อนเข้าศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง		
มัธยมศึกษาปีที่ 6	88	72.7
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	33	27.3
เกรดเฉลี่ยสะสมในภาคการศึกษาที่ 1/2543		
2.00 – 2.50	41	33.9
2.51 – 3.00	51	42.1
3.01 – 3.50	21	17.4
3.51 – 4.00	8	6.6
อาชีพของบิดา		
เกษตรกรกรรม	70	57.9
รับราชการ	25	20.7
รับจ้าง	20	16.5
ค้าขาย	6	4.9
อาชีพของมารดา		
เกษตรกรกรรม	67	56.4
รับจ้าง	27	22.3
ค้าขาย	15	12.4
รับราชการ	9	7.4
อื่น ๆ (แม่บ้าน)	3	2.5
รายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัวต่อปี		
10,000 – 40,000 บาท	47	38.8
40,001 – 70,000 บาท	38	31.5
70,001 – 100,000 บาท	27	22.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวนคน (N=121)	ร้อยละ
มากกว่า 100,000 บาท	9	7.4
ความต้องการหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง		
ศึกษาต่อ	64	52.9
ประกอบอาชีพอื่น ๆ	35	28.9
ประกอบอาชีพเกษตร	22	18.2

จากตารางที่ 1 แสดงสถานภาพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 61.2 นักศึกษามีอายุเฉลี่ย 20.97 ปี อายุน้อยที่สุด 18 ปี อายุมากที่สุด 25 ปี อายุ 19 ปี มีมากที่สุด ร้อยละ 32.2 รองลงมาอายุมากกว่า 21 ปี ร้อยละ 25.6 และอายุ 20 ปี ร้อยละ 23.1

นักศึกษาส่วนใหญ่ภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอื่นที่ไม่ใช่จังหวัดพิษณุโลก ร้อยละ 60.3 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 96.7 ก่อนที่จะเข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง นักศึกษาส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 72.7 รองลงมาจบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 27.3 นักศึกษาส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยสะสมในภาคการศึกษาที่ 1/2543 อยู่ระหว่าง 2.51 – 3.00 ร้อยละ 42.1 รองลงมา 2.00 – 2.50 ร้อยละ 33.9 และ 3.01 – 3.50 ร้อยละ 17.4

บิดาของนักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 57.9 รองลงมารับราชการ ร้อยละ 20.7 และรับจ้าง ร้อยละ 16.5 มารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 55.4 รองลงมา รับจ้าง ร้อยละ 22.3 และค้าขาย ร้อยละ 12.4 นักศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อปี 10,000 – 40,000 บาท ร้อยละ 38.8 รองลงมา 40,001 – 70,000 บาท ร้อยละ 31.5 และ 70,001 – 100,000 บาท ร้อยละ 22.3

ความต้องการหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะศึกษาต่อ ร้อยละ 52.9 รองลงมา มีความต้องการที่จะประกอบอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 28.9 และต้องการที่จะประกอบอาชีพเกษตรเพียงร้อยละ 18.2

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ด้านเศรษฐกิจ

รายการ (N=121)	ระดับความคิดเห็น (ค่าร้อยละ)			ค่าคะแนนเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย	(μ)	(SD)	
1. สามารถทำเป็นอาชีพเสริมได้	66.1	30.6	3.3	2.62	0.55	มาก
2. สามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้	58.7	37.2	4.1	2.54	0.57	มาก
3. สมาชิกในครอบครัวมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นเลี้ยงตนเองได้ อย่างไม่เดือดร้อน	48.0	43.8	8.2	2.46	0.65	ปานกลาง
4. มีรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี	42.2	56.1	1.7	2.40	0.51	ปานกลาง
5. ช่วยให้ชุมชนมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	45.0	50.0	5.0	2.39	0.35	ปานกลาง
6. ช่วยให้ประเทศมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	44.6	49.6	5.8	2.38	0.35	ปานกลาง
7. สร้างความมั่นคงให้กับตนเองและครอบครัวในภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ	44.0	50.0	6.0	2.34	0.59	ปานกลาง
8. เพิ่มรายได้โดยมีรายได้ต่อเนื่องเป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี	31.0	58.3	10.7	2.19	1.18	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านเศรษฐกิจ พบว่ามีความคิดเห็นระดับมากอยู่ 2 รายการ คือ สามารถทำเป็นอาชีพเสริมได้ และสามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้ ส่วนความคิดเห็นระดับปานกลางมีอยู่ 6 รายการ คือ สมาชิกในครอบครัวมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้นเลี้ยงตนเองได้อย่างไม่เดือดร้อน มีรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี ช่วยให้ชุมชนมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ช่วยให้ประเทศมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

สร้างความมั่นคงให้กับตนเองและครอบครัวในสถานะเศรษฐกิจที่ตกต่ำ และ เพิ่มรายได้โดยมีราย
ได้ต่อเนื่องเป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ด้านการ
ทำกิจกรรม

รายการ (N = 121)	ระดับความคิดเห็น (ค่าร้อยละ)			ค่าคะแนน เฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ ความคิด เห็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
1. ใช้ทรัพยากรในไร่นาเพิ่มมากขึ้น	57.9	39.6	2.5	2.60	0.53	มาก
2. ใช้ประโยชน์จากที่ดิน แรงงาน และทุนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	58.7	39.6	1.7	2.57	0.52	มาก
3. มีกิจกรรมหลากหลายทั้งกิจกรรม เพิ่มรายได้ และอาหารไว้บริโภค ใช้สอยใน ครัวเรือน	59.5	36.4	4.1	2.55	0.51	มาก
4. ทำให้เกิดความชำนาญและเกิด ทักษะเพิ่มขึ้น	55.4	43.8	0.8	2.54	0.51	มาก
5. สร้างความสมดุลทางธรรมชาติทำ ให้ระบบนิเวศน์เกษตรของตนเอง ดีขึ้น	49.6	46.3	4.1	2.45	0.96	ปานกลาง
6. สามารถนำผลผลิตไปขายเพื่อเพิ่ม รายได้ให้กับครอบครัว	47.0	48.0	5.0	2.42	0.58	ปานกลาง
7. กิจกรรมแต่ละอย่างเกื้อกูลกัน	46.3	48.7	5.0	2.41	0.58	ปานกลาง
8. ดูแลรักษาให้เกิดผลผลิต ได้อย่าง ต่อเนื่องตลอดทั้งปี	46.3	48.7	5.0	2.41	0.58	ปานกลาง
9. สร้างความสมดุลทางธรรมชาติทำ ให้ระบบนิเวศน์เกษตรของชุมชน ดีขึ้น	43.9	52.0	4.1	2.39	0.36	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนว
ทฤษฎีใหม่ด้านการทำกิจกรรม พบว่ามีความคิดเห็นในระดับมากอยู่ 4 รายการ คือ ใช้ทรัพยากรใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นาเพิ่มมากขึ้น ใช้ประโยชน์จากที่ดินแรงงานและทุนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีกิจกรรมหลากหลายทั้งกิจกรรมเพิ่มรายได้และอาหารไว้บริโภคใช้สอยในครัวเรือน และทำให้เกิดความชำนาญและเกิดทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนความคิดเห็นระดับปานกลางมีอยู่ 5 รายการ คือ สร้างความสมดุลทางธรรมชาติทำให้ระบบนิเวศน์เกษตรของตนเองดีขึ้น สามารถนำผลผลิตไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว กิจกรรมแต่ละอย่างเกี่ยวเนื่องกัน ดูแลรักษาให้เกิดผลผลิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี และสร้างความสมดุลทางธรรมชาติทำให้ระบบนิเวศน์เกษตรของชุมชนดีขึ้น ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ด้าน
ความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

รายการ (N = 121)	ระดับความคิดเห็น			ค่าคะแนนเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ ความคิด เห็น
	(ค่าร้อยละ)					
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
1. มีความอิสระในการทำงาน	72.0	27.3	0.7	2.71	0.47	มาก
2. มีความมั่นคงในอาชีพ	53.7	43.8	2.5	2.46	0.54	ปานกลาง
3. มีความก้าวหน้าไม่ต่างจากอาชีพอื่น	47.1	46.3	6.6	2.40	0.37	ปานกลาง
4. มีการจัดตั้งกองทุนของชุมชนเพื่อประโยชน์ในกิจกรรมต่าง ๆ	30.6	62.8	6.6	2.23	0.56	ปานกลาง
5. มีการร่วมมือกับแหล่งเงินทุนเพื่อช่วยในการลงทุน พัฒนาชุมชน	31.4	60.3	8.3	2.23	0.59	ปานกลาง
6. มีการรวมตัวกันเพื่อร่วมมือในการผลิตและขายผลผลิต	43.7	50.4	5.9	2.23	0.63	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ พบว่ามีความคิดเห็นระดับมากอยู่ 1 รายการ คือ มีความอิสระในการทำงาน ส่วนความคิดเห็นระดับปานกลางมีอยู่ 5 รายการ คือ มีความมั่นคงในอาชีพ มีความก้าวหน้าไม่ต่างจากอาชีพอื่น มีการจัดตั้งกองทุนของชุมชนเพื่อประโยชน์ในกิจกรรมต่าง ๆ และมีการร่วมมือกับแหล่งเงินทุนเพื่อช่วยในการลงทุน พัฒนาชุมชน มีการรวมตัวกันเพื่อร่วมมือในการผลิตและขายผลผลิต ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ด้าน
ความยากง่ายในการประกอบอาชีพ

รายการ (N = 121)	ระดับความคิดเห็น (ค่าร้อยละ)			ค่าคะแนน เฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D)	ระดับ ความคิด เห็น
	มาก	ปานกลาง	น้อย			
1. ต้องใช้ความอดทน	67.8	28.1	4.1	2.88	0.55	มาก
2. ต้องมีความรับผิดชอบสูง	66.1	31.4	2.5	2.63	0.52	มาก
3. ต้องทำงานหนัก	45.5	48.0	6.5	2.38	0.26	ปานกลาง
4. ต้องใช้ประสบการณ์และความ ชำนาญมาก	40.4	56.2	3.4	2.33	0.55	ปานกลาง
5. ต้องใช้แรงงานมาก	43.0	48.0	9.0	2.33	0.63	ปานกลาง
6. ต้องมีความสามารถในการวางแผนและการจัดการ	29.7	62.0	8.3	2.21	0.57	ปานกลาง
7. ผู้ที่จะประกอบอาชีพนี้ต้องมี การศึกษาสูง	20.7	66.1	13.2	2.00	0.57	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ พบว่า มีความคิดเห็นระดับมากอยู่ 2 รายการ คือ ต้องใช้ความอดทน และต้องมีความรับผิดชอบสูง ส่วนความคิดเห็นระดับปานกลางมี 5 รายการ คือ ต้องทำงานหนัก ต้องใช้ประสบการณ์และความชำนาญมาก ต้องใช้แรงงานมาก ต้องมีความสามารถในการวางแผนและการจัดการ และผู้ที่จะประกอบอาชีพนี้ต้องมีการศึกษาสูง ตามลำดับ

4.2 วิจารณ์ผล

จากผลการวิจัยเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก มีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมากอยู่ 2 รายการ คือ อาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่สามารถทำเป็นอาชีพเสริมได้ และสามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้ ซึ่งสอดคล้องกับ เจริญ ทิพย์มาตย์ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540 : 78) เกษตรกรจังหวัดร้อยเอ็ด เดิมที่มีอาชีพทำนาเพียงอย่างเดียวมีความเสี่ยงต่อการลงทุนและรายได้ ซึ่งการทำนาข้าวในแต่ละปีที่ผ่านมาไม่มีความแน่นอนและไม่มั่นคง จึงได้ทำการปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำไร่นาสวนผสมตามแนวทฤษฎีใหม่ เพื่อเป็นรายได้เสริมจากการทำนา ซึ่งจากการที่ได้ทำการเกษตรในรูปแบบของไร่นาสวนผสม ทำให้มีรายได้หลายทาง มีงานทำตลอดทั้งปี มีผลผลิตหลากหลาย ทำให้เกิดรายได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้ความเป็นอยู่ดีขึ้น และผลผลิตที่ได้สามารถนำมาบริโภคและนำไปขายได้

ด้านการทำกิจกรรม นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมากอยู่ 4 รายการ คือ อาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ใช้ทรัพยากรในไร่นาเพิ่มมากขึ้น ใช้ประโยชน์จากที่ดิน แรงงาน และทุนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีกิจกรรมหลากหลายทั้งกิจกรรมเพิ่มรายได้ และอาหารไว้บริโภค และทำให้เกิดความชำนาญและเกิดทักษะเพิ่มขึ้นซึ่งสอดคล้องกับ ชัน ปานนิล (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2540 : 54) เกษตรกร ตำบลลานป่า จังหวัดเพชรบูรณ์ เดิมทำนาเพียงอย่างเดียว มีรายได้ไม่แน่นอน จึงได้หันมาทำเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยปรับปรุงพื้นที่ ด้วยการลดพื้นที่ปลูกข้าวลง แล้วขุดบ่อเลี้ยงปลา ทำสวนผลไม้ ปลูกผัก และปลูกยาสูบ บนพื้นที่ที่ว่าง เพื่อให้มีผลผลิตหลายอย่างทดแทนกันในยามประสบภัยธรรมชาติ ซึ่งจากการทำกิจกรรมหลาย ๆ อย่างนี้เอง ทำให้มีผลผลิตที่ต่อเนื่องสลับกันไปทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น มีการใช้แรงงานอย่างสม่ำเสมอทั้งปี

ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมาก อยู่ 1 รายการ คือ อาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่มีอิสระในการทำงาน อาจเป็นเพราะว่าสภาพทางครอบครัวของนักศึกษากลุ่มนี้ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ซึ่งบิดา - มารดาของนักศึกษาเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมด้วยตนเอง จึงทำให้มีอิสระในการตัดสินใจในการทำงาน และไม่ขึ้นตรงกับใคร จึงทำให้นักศึกษามีความคิดว่าอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่มีอิสระในการทำงาน

ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมากอยู่ 2 รายการ คืออาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ต้องใช้ความอดทน และต้องมีความรับผิดชอบสูง ซึ่งสอดคล้องกับ พงษ์พันธ์ คำวงษ์ (2542 : 8) กล่าวว่า ในการทำการเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ให้ประสบความสำเร็จนั้นเกษตรกรควรมีคุณสมบัติ คือ เป็นคนขยันขันแข็ง กระตือรือร้น มีความคิดสร้าง

สรรค์ ขอมรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ มีแนวคิดเชิงธุรกิจ ติดตามความเคลื่อนไหวของราคา ชนิด ผลผลิตการเกษตร และการตลาดอยู่เสมอ มีแรงงานเพียงพอในการทำไร่นาสวนผสม มีความรู้ความสามารถและทักษะการวางแผน การจัดการทรัพยากรด้านแรงงาน เวลา และกิจกรรมการผลิตได้เป็นอย่างดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไป และความคิดเห็นต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก ปีการศึกษา 2543 จำนวน 123 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ด้านต่าง ๆ คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านการทำกิจกรรม ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ และด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2543 จำนวน 20 ชุด เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และนำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไข ส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก จำนวน 123 ชุด ได้รับกลับคืนจำนวน 121 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.37 และนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูล หาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยมีดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาเป็นเพศชาย ร้อยละ 61.2 อายุเฉลี่ย 20.97 ปีอายุน้อยที่สุด 18 ปี อายุมากที่สุด 25 ปี อายุ 19 ปี มีมากที่สุด ร้อยละ 32.2 ภูมิลำเนาอยู่จังหวัดอื่น ที่ไม่ใช่จังหวัดพิษณุโลก ร้อยละ 60.3 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 96.7 ระดับการศึกษาก่อนเข้าศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงส่วนใหญ่ คือ มัธยมศึกษาปีที่ 6 ร้อยละ 72.7 เกรดเฉลี่ยสะสมในภาคการศึกษาที่ 1/2543 อยู่ในช่วง 2.51 – 3.00 ร้อยละ 42.1 บิดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 57.9 มารดาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 56.4 รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อปีอยู่ในช่วง 10,000 – 40,000 บาท ร้อยละ 38.8 ความต้องการหลังจากสำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงคือ ศึกษาต่อ ร้อยละ 52.9

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ มีดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากอยู่ 2 รายการ คือ สามารถทำเป็นอาชีพ

เสริมได้ และสามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้ ตามลำดับ

ด้านการทำกิจกรรม นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากอยู่ 4 รายการ คือ ใช้ทรัพยากรในไร่นาเพิ่มมากขึ้น ใช้ประโยชน์จากที่ดิน แรงงาน และทุนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีกิจกรรมหลากหลาย ทั้งกิจกรรมเพิ่มรายได้และอาหารไว้บริโภคใช้สอยในครัวเรือน และทำให้เกิดความชำนาญ และเกิดทักษะเพิ่มขึ้น ตามลำดับ

ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากอยู่ 1 รายการ คือ มีความอิสระในการทำงาน

ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ นักศึกษามีความคิดเห็นระดับมากอยู่ 2 รายการ คือ ต้องใช้ความอดทน และ ต้องมีความรับผิดชอบสูง ตามลำดับ

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะต่อสถานศึกษา

จากผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพิษณุโลก มีข้อเสนอแนะที่สนใจดังนี้ นักศึกษามากกว่าร้อยละ 50 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน คือด้านเศรษฐกิจ (2 รายการ) ด้านการทำกิจกรรม (4 รายการ) ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ (1 รายการ) และด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ (2 รายการ) จึงเห็นควรที่สถานศึกษา จะได้จัดการเรียนการสอนวิชาเกษตร ให้นักเรียนได้เกิดความรู้และประสบการณ์ตรง เกี่ยวกับการทำเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ อันจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพเกษตรต่อไปภายใต้สภาพวิกฤตเศรษฐกิจในขณะนี้

5.2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรที่จะได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทฤษฎีใหม่ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในสาขาวิชาอื่นบ้าง เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของแต่ละสาขา และนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประกอบการพิจารณาจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ต่อไป

บรรณานุกรม

- จิตผกา ธนปัญญาวัชวงศ์. 2539. หลักการศึกษาศาสตร์. ภาควิชาการพัฒนาศาสตร์ คณะ
ทรัพยากรธรรมชาติและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 206 น.
- ทีศนา แจมมณี. 2541. เอกสารประกอบการสัมมนานักปรัชญาการพัฒนา : ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระ
ราชดำริ. กรุงเทพฯ : นิเวศนิเวศการพิมพ์. 152 น.
- นพคุณ ศิริวรรณ. 2536. งานพารมัลกฤษฎศาสตร์สำคัญของการศึกษาศาสตร์. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์พล
ชัย. 206 น.
- บุญเลิศ สะอาดสิทธิศักดิ์ และศักดิ์ชาย ไชหวัง. 2533. งานเกษตรพื้นฐานหลักสูตรมัธยมศึกษาตอน
ต้น พ.ศ. 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533). กรุงเทพฯ : ประสานมิตร. 132 น.
- ประคอง วรรณสุด. 2538. สถิติประยุกต์สำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
482 น.
- พงษ์พันธ์ คำวงษ์. 2541. การจัดการที่ดินตามแนวทฤษฎีใหม่. กรุงเทพฯ : คุรุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 21 น.
- พัฒนาที่ดิน, กรม. 2541. รายงานประจำปี. กรมพัฒนาที่ดิน. (เอกสารอัดสำเนา). 72 น.
- วิชาการเกษตร, กรม. 2539. ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้น้ำและการพัฒนาการเกษตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. 49 น.
- สุรศักดิ์ ม่วงมุล. 2542. ความเข้าใจของนักศึกษา ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่
ปัญหาพิเศษปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะคร
ศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 41 น.
- ส่งเสริมการเกษตร, กรม. 2540. ไร่นาสวนผสมตามแนวทฤษฎีใหม่. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ. 95 น.
- อภิพรธ พุกภักดิ์. เอกสารประกอบการสัมมนานักปรัชญาการพัฒนา : ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระ
ราชดำริ. กรุงเทพฯ : นิเวศนิเวศการพิมพ์. 152 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาพืชศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลวิทยาเขตพิษณุโลก

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามมี 2 ตอน

ตอนที่ 1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพเกษตรตามแนว
ทฤษฎีใหม่ 4 ด้าน

2.1 ด้านเศรษฐกิจ

2.2 ด้านการทำกิจกรรม

2.3 ด้านความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพ

2.4 ด้านความยากง่ายในการประกอบอาชีพ

2. กรุณาอ่านคำชี้แจงแต่ละตอนให้เข้าใจก่อนลงมือตอบแบบสอบถาม และตอบแบบสอบถามทุกข้อเพื่อความสมบูรณ์ของงานวิจัย

3. ข้อมูลที่ท่านตอบ ไม่มีผลต่อการเรียนของท่านแต่ประการใด และคำตอบของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ โดยใช้ประโยชน์เพื่อการวิจัยนี้เท่านั้น

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

นายสัญญา บาลไธสง

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย (/) ลงในช่อง () หน้าข้อความหรือเติมคำลงในช่องว่าง

1. เพศ

- () ชาย
() หญิง

2. อายุ..... ปี

3. นับถือศาสนา

- () พุทธ
() คริสต์
() อิสลาม
() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ภูมิลำเนา

- () พิษณุโลก
() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. ก่อนเข้าศึกษาระดับ ปวส. ท่านจบการศึกษาระดับ

- () มัธยมศึกษาปีที่ 6
() ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

6. เกรดเฉลี่ยสะสมในภาคการศึกษาที่ 1/2543

7. อาชีพของบิดา มารดา

7.1 บิดาประกอบอาชีพ

- () รับราชการ
() เกษตรกรรม
() ค้าขาย
() รับจ้าง
() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7.2 มารดาประกอบอาชีพ

- () รับราชการ
() เกษตรกรรม
() ค้าขาย
() รับจ้าง

() อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. รายได้โดยเฉลี่ยของครอบครัว.....บาท/ปี

9. เมื่อจบการศึกษาแล้วท่านต้องการ

() ศึกษาต่อ

() ประกอบอาชีพเกษตร

() ประกอบอาชีพอื่น ๆ (โปรดระบุ).....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่
คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย (/) ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงข้อเดียว

รายการ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
ด้านเศรษฐกิจ			
1. มีรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี.....			
2. เพิ่มรายได้โดยมีรายได้ต่อเนื่องเป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี.....			
3. สามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้.....			
4. สามารถทำเป็นอาชีพเสริมได้.....			
5. สมาชิกในครอบครัวมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น เลี้ยงตนเอง ได้อย่างไม่เดือดร้อน			
6. สร้างความมั่นคงให้กับตนเองและครอบครัวในสถานะ เศรษฐกิจที่ตกต่ำ.....			
7. ช่วยให้ชุมชนมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ.....			
8. ช่วยให้ประเทศมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ.....			
ด้านการทำกิจกรรม			
1. ใช้ทรัพยากรในไร่นาเพิ่มมากขึ้น.....			
2. ใช้ประโยชน์จากที่ดิน แรงงานและทุนให้มีประสิทธิภาพ มากขึ้น.....			
3. ทำให้เกิดความชำนาญและเกิดทักษะเพิ่มขึ้น.....			
4. มีกิจกรรมหลากหลายทั้งกิจกรรมเพิ่มรายได้และอาหาร ไว้บริโภค ใช้สอยในครัวเรือน.....			
5. สามารถนำผลผลิตไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว.....			
6. กิจกรรมแต่ละอย่างเกื้อกูลกัน.....			
7. ดูแลรักษาให้เกิดผลผลิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี.....			
8. สร้างความสมดุลทางธรรมชาติทำให้ระบบนิเวศน์เกษตร ของตนเองดีขึ้น.....			
9. สร้างความสมดุลทางธรรมชาติทำให้ระบบนิเวศน์เกษตร ของชุมชนดีขึ้น.....			

เอกสารนี้จัดทำขึ้นเพื่อแจกจ่ายให้เกษตรกรใช้ฟรี ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

<p>ด้านเศรษฐกิจ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี..... 2. เพิ่มรายได้โดยมีรายได้ต่อเนื่องเป็นรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี..... 3. สามารถยึดเป็นอาชีพหลักได้..... 4. สามารถทำเป็นอาชีพเสริมได้..... 5. สมาชิกในครอบครัวมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น เลี้ยงตนเอง ได้อย่างไม่เดือดร้อน 6. สร้างความมั่นคงให้กับตนเองและครอบครัวในสถานะ เศรษฐกิจที่ตกต่ำ..... 7. ช่วยให้ชุมชนมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ..... 8. ช่วยให้ประเทศมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ..... 			
<p>ด้านการทำกิจกรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ใช้ทรัพยากรในไร่นาเพิ่มมากขึ้น..... 2. ใช้ประโยชน์จากที่ดิน แรงงานและทุนให้มีประสิทธิภาพ มากขึ้น..... 3. ทำให้เกิดความชำนาญและเกิดทักษะเพิ่มขึ้น..... 4. มีกิจกรรมหลากหลายทั้งกิจกรรมเพิ่มรายได้และอาหาร ไร่บริโภค ใช้สอยในครัวเรือน..... 5. สามารถนำผลผลิตไปขายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว 6. กิจกรรมแต่ละอย่างเกี่ยวคู่กัน..... 7. ดูแลรักษาให้เกิดผลผลิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี..... 8. สร้างความสมดุลทางธรรมชาติทำให้ระบบนิเวศน์เกษตร ของตนเองดีขึ้น..... 9. สร้างความสมดุลทางธรรมชาติทำให้ระบบนิเวศน์เกษตร ของชุมชนดีขึ้น..... 			

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้